

Zsidó vallás és kultúra 1.

BBN-HEB-221.

2008. szeptember 16.

Bányai Viktória

2. A ZSINAGÓGA

1. A zsinagóga környezete, építészet

Zsidó utca / Zsidó negyed / Judenhof

intézményei: iskola, téli imahely, rabbilakás, mikve, kórház, vágoda, sütöde, község háza, (bérlakások)

„Dániel pedig, amint megtudta, hogy alá lett írva az írás, bement a házába, és az ő felső termének ablakai Jeruzsálem felé nyíltak; és háromszor napjában térdre borult, imádkozott, és dicsérte az ő Istenét, amiként azelőtt cselekedett.” (Dan. 6:10)

Elnevezések: *synagoge / bét-ha-kneszet / bét ha-tefila / bét-ha-midrás / sul*

2. A zsinagóga belső tere

aron ha-kodes ארון הקודש

parokhet פרכת

dukhan

nér tamid נר תמיד

menóra מנורה

amud; sivviti-tábla

mizrah מזרח

bima; sulhan בימה

ülőhelyek

mehica מהיצה

ezrat nasim עזרת נשים

kézmosó (kijor)

persely (kuppa)

udvaron: huppa (hüpe)

3. Résztvevők

minjan / minjen מנין

saliah cibbur, hazzan חזן שליח צבור

rabbi: derasa / dróse דרשה

samesz / sammas שמש

gabbaj גבאי

kohen – lévi - izrael

Öltözködési előírások

AJÁNLOTT IRODALOM:

Gerő László, szerk., *Magyarországi zsinagógák* (Budapest, 1989)

Gazda Anikó, *Zsinagógák és zsidó közösségek Magyarországon* (Budapest, 1991)

Komoróczy Géza, szerk., *A zsidó Budapest* (Budapest, 1996) vonatkozó fejezetei